

COLOFON

Copyright © 2026

Samenstellers:

Ben Ros en Sanne Blommers

Grafisch ontwerp:

Karolien Bogaerts

www.atelierkostum.be

3D afbeeldingen en animaties:

The Brink Agency

www.thebrinkagency.com

© VaarBewijs Opleidingen (VBO)

De Slof 10 J

5107 RJ Dongen

Nederland

Tel. +31 (0)162 323396

www.watersportcursussen.nl

Zeventiende druk, 2026

ISBN 978-94-91173-99-8

Voorwoord

Allereerst een woord van dank aan iedereen die heeft meegewerkt aan de totstandkoming van dit cursusboek. Zonder hun hulp was het nooit gelukt.

Het gaat vaak om de details en het zijn de cursisten en instructeurs die het boek tot in detail bekeken en verbeterd hebben.

Speciale dank aan Onno Walda, Beate de Ponti en Arjen Jansen, zij hebben een wezenlijke inhoudelijke bijdrage geleverd. Ook dank aan Karolien Bogaerts voor het grafisch ontwerp en het verwerken van alle tekstuele aanpassingen plus de bijbehorende illustraties. Tevens dank aan drs. Cor Gerritsma voor het correctiewerk.

Ben en Sanne hebben zich vooral laten inspireren door keuzes die de CBR examencommissie heeft gemaakt uit de wettelijk vastgestelde leerstofgebieden. Opleiding en examinering zijn streng gescheiden. Het kan voorkomen dat de CBR examenvragen afwijken van onze 'test jezelf' vragen.

"We nemen je graag
bij de hand tijdens
de studie"

Ben en Sanne

Op de site www.varendoejesamen.nl vind je heel wat wetenswaardigheden.

We wensen je veel succes bij de studie.

VaarBewijs Opleidingen (VBO)

Deze uitgave werd met grote zorg samengesteld.

De juistheid van de gegevens is mede afhankelijk van informatie die ons door derden is verstrekt.

Als die informatie onjuistheden blijkt te bevatten, kunnen uitgever en samensteller daarvoor geen aansprakelijkheid aanvaarden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Eerst een stukje leerpsychologie p 4

DEEL 1 (vier lessen) LEERSTOF KLEIN VAARBEBWIJS I

1 p 6

- 1.1.1 Klein Vaarbewijs 1: inleiding
- 1.2.1 Uitrusting
- 1.3.1 Veiligheid, brand
- 1.3.2 Brandpreventie
- 1.3.3 Voorkomen van verdrinking
- 1.4.1 Motortechniek
- 1.4.2 Basiskennis elektrotechniek
- 1.5.1 Milieu
- 1.6.1 Waterkaarten
- 1.7.1 Meteorologie

2 p 54

- 2.1.1 Varen
- 2.1.2 Varen met boeg- en hekschroef en hekaandrijving
- 2.2.1 Aankomen
- 2.2.2 Afvaren (ontmeren)
- 2.3.1 Begrippen, waterbewegingen en ankeren
- 2.3.2 Reddingsacties
- 2.4.1 Laterale betoning, inleiding
- 2.4.2 Laterale betoning, vervolg
- 2.5.1 Cardinale betoning
- 2.6.1 Betonningslichten

3 p 96

- 3.1.1 Wetten en reglementen
- 3.1.2 Definities, BPR
- 3.1.3 Leeftijd en marifoon
- 3.2.1 Lichten en dagmerken kleine schepen
- 3.2.2 Extra lichten en dagmerken grote schepen
- 3.2.3 Extra lichten en dagmerken grote schepen vervolg
- 3.2.4 Lichten 's nachts
- 3.3.1 Geluidsseinen
- 3.4.1 Verbods- en gebodstekens
- 3.4.2 Aanbevelingsborden en lichten

4 p 134

- 4.1.1 Basisregels kleine schepen onderling
- 4.2.1 Hoofdvaarwater - nevenvaarwater
- 4.2.2 Gestrekte koers stuurboordzijde
- 4.2.3 Groot-klein en klein onderling
- 4.3.1 Engtes
- 4.4.1 Oversteken en sluis
- 4.4.2 Bijzondere bepalingen
- 4.5.1 Verkeerde wal varen
- 4.6.1 Verschillen BPR - RPR
- 4.6.2 Vervolg BPR - RPR

Nieuwe vraagtype

DEEL 2 (vier lessen)

LEERSTOF KLEIN VAARBEBWIJS II

5 p 168

- 5.1.1 Inleiding
- 5.2.1 Coördinaten en koersen
- 5.2.2 Koersen en eindpunt
- 5.2.3 Koerscorrecties
- 5.3.1 Van kompaskoers naar grondkoers
- 5.4.1 Van grondkoers naar kompaskoers
- 5.5.1 Lichtenlijn en berekeningen

6 p 194

- 6.1.1 Peilingen
- 6.2.1 Berekening positie, snelheid en kompaskoers
- 6.2.2 Berekening kompaskoers, snelheid en aankomsttijd
- 6.2.3 Berekening kompaskoers, snelheid en aankomsttijd vervolg
- 6.3.1 Berekening grondkoers en positie
- 6.3.2 Berekening positie, grondkoers en snelheid
- 6.4.1 Sectorlicht en andere berekeningen
- 6.4.2 Algemene vragen les 5 en 6

7 p 220

- 7.1.1 Kaart en kaartsymbolen
- 7.2.1 Laterale betoning
- 7.2.2 Cardinale betoning
- 7.3.1 Getijden algemeen
- 7.3.2 Getijden berekeningen
- 7.4.1 Meteorologie inleiding
- 7.4.2 Meteorologie vervolg

8 p 254

- 8.1.1 SRW: definities en vaarregels
- 8.2.1 SRW: lichten en dagmerken
- 8.3.1 SRW: specifiek
- 8.4.1 BVA: definities en optische tekens
- 8.4.2 BVA 1: voorrangsregels
- 8.4.3 BVA 2: voorschriften

Bijlagen

Bijlage 1 – p 288 – Verkeerstekens
Bijlage 2 – p 295 – BPR: bijlage 9,
bijlage 15A en bijlage 15B

Woordenlijst p 298

VB 1 en VB 2

Antwoorden p 304

LES 1 tot en met 8

Tips voor veilig varen p 310

LEGENDA

 Stroomrichting

 Windrichting

EXAMENTIPS:

Zorg dat je inzicht hebt in de examenstof en leer niet alleen oefenvraag en antwoord uit het hoofd.

Beantwoord eerst alle theorievragen en daarna de vragen over brughoogte en kanaaldiepte.

STUDIETIP:

Leer niet teveel!!

ONS ADVIES:

ga minder opslaan in je geheugen!

HOE SCAN JE EEN QR-CODE?

Door het boek heen vind je QR-codes met meer info of filmpjes

1. Open je camera op je smartphone.
2. Doe net alsof je een foto maakt van de QR-code.
3. De QR-code verschijnt op het scherm. Breng de QR-code volledig in beeld.
4. Er verschijnt een melding om de achterliggende site van de QR-code te openen.



VRAAGSOORTEN EXAMENS:

sleepvragen en hotspotvragen.

Lees meer op de website van CBR.

LET OP!

De oefenvragen kunnen anders gesteld worden tijdens het examen.



01

Inleiding, uitrusting, veiligheid, brand, brandpreventie, voorkomen van verdrinking, motortechniek, basiskennis elektrotechniek, milieu, waterkaarten, meteorologie.

**DEEL 1
LEERSTOF KLEIN
VAARBEBWIJS I**

1.1.1 Klein Vaarbewijs 1: inleiding

In dit cursusboek behandelen we de leerstof die je moet kennen voor Klein Vaarbewijs 1 (KVB 1) en Klein Vaarbewijs 2 (KVB 2). In de eerste vier lessen wordt de leerstof van KVB 1 behandeld. In les vijf tot en met acht behandelen we de leerstof van KVB 2.

VERPLICHTING

Een Klein Vaarbewijs is vereist voor het varen met:

1. Snelle motorboten (boten die sneller kunnen dan 20 km/uur).
2. Pleziervaartuigen met een lengte vanaf 15 tot 25 meter.
3. Sleepboten, duwboten of sleepduwboten met een lengte van 15 tot 25 meter die uitsluitend worden gebruikt als pleziervaartuig met formele verklaring.
4. Beroepsvaartuigen met een lengte van 15 tot 20 meter.

LET OP: Voor bedrijfsmatige vaart gelden extra voorschriften (zie o.a. bij reddingsvesten en Marifonie).

18 jaar is de minimumleeftijd waarop:

- aan een persoon een Klein Vaarbewijs mag worden afgegeven;
- en de leeftijd om een vaartuig te mogen besturen.

Het Klein Vaarbewijs is onbeperkt geldig en hoeft niet verlengd te worden.

AFGIFTE KLEIN VAARBEWIJS

Een Klein Vaarbewijs wordt alleen afgegeven na overlegging:

- van het getuigschrift betreffende de theoretische kennis die noodzakelijk is om met een schip te kunnen varen; dit getuigschrift krijg je als je geslaagd bent voor het examen;
- van een verklaring betreffende de lichamelijke geschiktheid.

KLEIN VAARBEWIJS 1

Een Klein Vaarbewijs 1 is vereist voor de vaart met een vaarbewijsplichtig schip op rivieren, kanalen en kleine meren. Je hoeft alleen de eerste vier lessen te leren. Het KVB 1 is gecombineerd met het ICC Inland Waters (internationaal vaarbewijs).

KLEIN VAARBEWIJS 2

Een Klein Vaarbewijs 2 is vereist voor de vaart met een vaarbewijsplichtig schip op alle binnenwateren. Dus als je ook op het ruime binnenwater, zoals Wadden, IJsselmeer, Markermeer, IJmeer, Eems/Dollard, Ooster- en Westerschelde vaart, moet je KVB 2 hebben. Je moet dan het hele boek kennen. Het KVB 2 is gecombineerd met het ICC Inland and Coastal Waters (internationaal vaarbewijs).

VAARBEWIJS OP ZEE

Voor Nederland geldt dat je geen vaarbewijs nodig hebt als je uitsluitend op zee vaart en geen haven aandoet. Andere Europese landen, onder andere Griekenland, Italië en Spanje, kennen wel een vaarbewijsplicht voor de kustwateren. Je hebt dan een ICC Coastal Waters nodig.

GROOT PLEZIERVAARTBEWIJS

Je hebt een Groot Pleziervaartbewijs nodig als je vaart met:

- vrachtschepen met een lengte van 20 tot 40 meter (bedrijfsmatig vervoer);
- pleziervaartuigen met een lengte van 25 tot 40 meter;
- sleep- en duwboten, met een lengte van 25 tot 40 meter, die alleen worden gebruikt als pleziervaartuig.

Let op: hiervoor is een verklaring van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat nodig.

INTREKKEN VAARBEWIJS

De sanctie betreffende het ontzeggen van de vaarbewoegdheid is zowel voor de recreatievaart (voor zover het snelle motorboten betreft) als voor de beroepsvaart ingevoerd. Hierdoor is het mogelijk het vaarbewijs in te nemen bij ernstige overtredingen of gevaarlijk gedrag op het water, zoals het ruim overschrijden van de toegestane vaarsnelheid of het herhaaldelijk varen onder invloed.

Bij een alcoholpromillage in het bloed van meer dan 1,8 promille kan het vaarbewijs direct worden ingenomen.

HET SCHIP

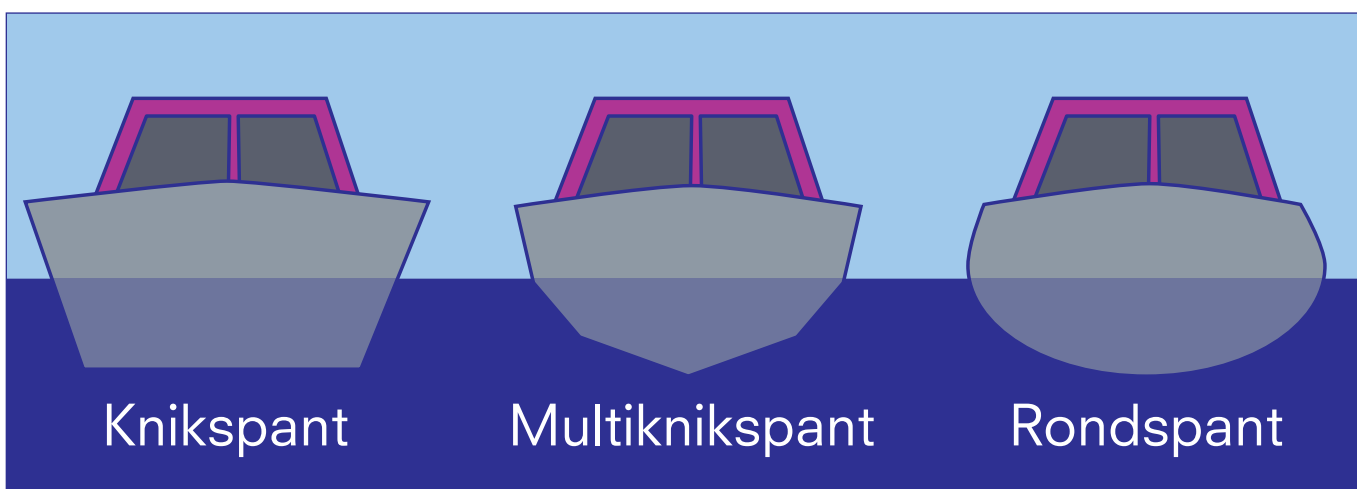
De wet maakt onderscheid tussen grote en kleine schepen. De grens ligt bij 20 meter. Een groot schip is een schip met een lengte van 20 meter of meer. Een klein schip is een schip korter dan 20 meter. Kleine schepen noemen we ook wel boten of jachten. Wat wij als watersporters een grote boot vinden, bijvoorbeeld een motorjacht met een lengte van 17 meter, is volgens de wet een klein schip.

WATERSPORT ZONDER SCHIP

Zwemmers dienen voldoende afstand te houden van varende schepen en/of drijvende werktuigen. Zwemmen, watersport bedrijven zonder schip, alsmede onderwatersport is verboden:

- bij een wachtplaats of in de onmiddellijke nabijheid van een brug, sluis of stuw;
- in gedeelten van de vaarweg bestemd voor de doorgaande scheepvaart;
- in routes van veerponten;
- in havens en nabij de ingangen daarvan;
- in de nabijheid van anker gelegenheden;
- in gebieden aangewezen voor snel varen of waterskiën;
- in de door de bevoegde autoriteit aangewezen gebieden.

ROMPVORMEN



Bij het aanschaffen van een boot is het belangrijk rekening te houden met het vaargebied. Enkele basisvormen zijn: knikspant, multiknikspant en rondspant. Een knikspant is heel geschikt voor het kleine binnenwater. Op ruim water

met veel golfslag is een rondspant aan te bevelen. Hoe ronder de rompvorm, hoe geschikter het schip is voor het varen in golven. De meest geschikte vorm voor het varen in golven is dus een rondspant.



1.1.1 Test jezelf

1. De minimumleeftijd voor het besturen van een snelle motorboot is:

- a. 18 jaar.
- b. 25 jaar.
- c. 12 jaar.
- d. 16 jaar.

2. Een Klein Vaarbewijs is vereist voor het varen met een:

- a. Motorschip met een hoogst bereikbare snelheid van 16 km/u en een lengte van minder dan 15 m.
- b. Motorschip van 12 m met een hoogst bereikbare snelheid van minder dan 20 km/u.
- c. Zeilschip van 16 m.

3. Klein Vaarbewijs 1 is vereist voor de vaart met een vaarbewijsplichtig schip op:

- a. Rivieren, kanalen en kleine meren.
- b. Alle binnenwateren.
- c. Alle binnenwateren met uitzondering van de Waddenzee.

4. Klein Vaarbewijs 2 is vereist voor de vaart met een vaarbewijsplichtig schip op:

- a. Rivieren, kanalen en kleine meren.
- b. Alle binnenwateren.
- c. Alle binnenwateren met uitzondering van de Waddenzee.

5. Een Klein Vaarbewijs wordt alleen afgegeven na overlegging van:

- a. Een aankooprekening van het schip.
- b. Een aankooprekening van het schip en het rapport van een medische keuring.
- c. Het getuigschrift betreffende de theoretische kennis die nodig is om met het schip te kunnen varen.
- d. Een verklaring betreffende de lichamelijke geschiktheid en het getuigschrift betreffende de benodigde theoretische kennis om met het schip te kunnen varen.

6. De minimumleeftijd waarop aan een persoon een Klein Vaarbewijs mag worden afgegeven is:

- a. 16 jaar.
- b. 12 jaar.
- c. 18 jaar.
- d. 21 jaar.

7. De geschiktheid voor het varen in golven wordt voor een belangrijk deel bepaald door de vorm van het onderwaterschip. Het meest geschikt voor golven is een:

- a. Multiknikspantschip.
- b. Rondspantschip.
- c. Knikspantschip.

8. Mag je met Klein Vaarbewijs 1 met een vaarbewijsplichtig schip op de volgende vaarwegen varen: Waddenzee, IJsselmeer, Maas, Gelderse IJssel, Westerschelde, Amsterdam-Rijnkanaal?

- a. Ja.
- b. Nee, niet op alle genoemde wateren, wel op IJsselmeer, Maas en Gelderse IJssel.
- c. Niet op alle genoemde wateren, maar wel op Maas, Gelderse IJssel en Amsterdam-Rijnkanaal.

9. Een motorboot vaart met 60 km per uur waar maximaal 6 km per uur toegestaan is. Een bestuurder van een andere boot heeft te veel gedronken, maar vaart wel netjes met de toegestane snelheid. Deze bestuurder heeft 2,2 promille alcohol in zijn bloed. Op het water is het druk en er zijn ook kinderen in het water. Van wie kan het Vaarbewijs worden ingenomen?

- a. Alleen van de bestuurder die veel te hard voer.
- b. Alleen van de bestuurder die te veel gedronken had.
- c. Van beide bestuurders.
- d. Van geen van beide bestuurders.

10. Er is een feestje op het water met 5 boten en ongeveer 50 personen. Een jetski en een speedboot varen met veel te hoge snelheid tussen de groep door. Van wie mag de waterpolitie het Vaarbewijs innemen?

- a. De speedboot.
- b. De jetski.
- c. Beiden.



1

2

3

4

5

6

7

8

1.2.1 Uitrusting

Algemeen

De wetgever stelt geen uitrustings-eisen aan kleine schepen. Op snelle motorboten (> 20 km per uur) is het volgende verplicht:

- Juiste verlichting;
- Toeter;
- Naam schip.

In verband met onze eigen veiligheid en de verzekeringsvoorwaarden vinden de opleiders en de leden van de examencommissie dat een boot aan een aantal minimeisen moet voldoen. Deze eisen zijn afhankelijk van het soort schip en het gebied waarin je vaart. Hieronder volgen enkele belangrijke zaken.

Een brandblusser: bij voorkeur minimaal één brandblusser met minimaal 2 kilogram inhoud. Zo'n brandblusser hang je op een plaats waar je gemakkelijk en van twee kanten bij kunt, bijvoorbeeld bij de ingang van de kajuit, hut of motorruimte.

Goede afsluiters voor de doorvoer onder de waterlijn: zijn belangrijk voor alle kajuitboten. Zorg ervoor dat bij het verlaten van de boot alle buitenboordafsluiters dicht zijn. Met de afsluiters open loop je veel risico. Schiet er een slang los of gaat er één kapot, dan loopt de boot vol en zinkt. Je hebt kans dat de verzekering in zo'n geval niet uitkeert wegens nalatigheid.



Een lenspomp: is belangrijk voor kajuitzeilboten. Met zo'n lenspomp kun je met een kleine lekkage of veel buiswater blijven doorzeilen tot je in een veilige haven bent. De lenspomp pompt het water uit het laagstgelegen deel van het schip. Bij motorboten heet dat de bilge en spreken we van een bilgepomp.

Goede reddingsvesten: bij voorkeur minimaal voor elke opvarende één vest (bij snelle motorboten verplicht).

De reglementen: aan boord van een schip moet een bijgewerkt exemplaar van het geldige Binnenvaartpolitiereglement (BPR) aanwezig zijn om op ieder moment geraadpleegd te kunnen worden. Dat mag in digitale en/of papieren vorm (Almanak deel 1).



Een anker: als de motor uitvalt, moet je op een veilige plaats kunnen ankeren. Je zonder voortstuwing laten voortdrijven is levensgevaarlijk en verboden.

Een zeereling: is met name belangrijk voor boten die op ruim water varen. Een zeereling (60 cm) bestaat uit een aantal rechtopstaande buizen (scepters) waartussen één of twee draden gespannen zijn en soms ook een net. De reling is bedoeld om te voorkomen dat je overboord valt.

Voetreling: de reling is ongeveer 2,5 cm hoog zodat je voeten niet over de rand van je boot kunnen glijden.

Snelle motorboten (=klein schip)

Alle kleine schepen die sneller kunnen varen dan 20 km/uur vallen onder de categorie snelle motorboten. Het gaat dan om o.a. jetski's, waterscooters, speedboten, e-foilers, maar ook om kajuitjachten die sneller kunnen dan 20 km/uur. Voor deze categorie geldt een vaarbewijsplicht en voor het besturen een minimumleeftijd van 18 jaar. Snelle motorboten moeten voorzien zijn van een registratie-**teken plus bijbehorend registratiebewijs**, dit registratiebewijs dient aan boord te zijn. Dat geldt niet alleen voor het BinnenvaartPolitieReglement-gebied (BPR), maar voor alle vaarwateren in Nederland, dus ook voor het Nederlandse deel van het Rijnvaart Politie Reglement (RPR).

Bij snelle motorboten is de schipper/gezagvoerder (heeft het bevel) in eerste instantie verantwoordelijk voor de naleving van de inrichtingsvoorschriften van de boot. De eigenaar op wiens naam het registratiebewijs staat, is medeverantwoordelijk. Via de verplichte registratie is de eigenaar altijd te achterhalen. De schipper is verantwoordelijk voor het vaargedrag, ook als hij zelf niet stuurt. De algemeen geldende maximumsnelheid waarmee op de Nederlandse vaarwegen*, inclusief *het Nederlandse deel van het Rijnvaartgebied (RPR), met snelle motorboten mag worden gevaren, is 20 km per uur.

MAXIMUMSNELHEID OP DE NEDERLANDSE VAARWEGEN

In het algemeen geldt voor de Nederlandse vaarwegen een maximumsnelheid van 20 km/uur. Daar kan van worden afgeweken; in natuurgebieden bijvoorbeeld wordt vaak een lagere snelheid verplicht gesteld en voor het varen met snelle motorboten zijn gebieden aangewezen waar sneller gevaren mag worden. Bepaalde categorieën, zoals snelle veerboten en watertaxi's, kunnen toestemming krijgen om toch sneller te varen dan de geldende maximumsnelheid.

VERPLICHTE UITRUSTING

- **een motoronderbrekingsknop:** ook wel 'dodemansknop' genoemd (is niet vereist bij snelle kajuitboten met een gesloten binnenbesturing); als de bestuurder overboord slaat en de motor stopt niet, gaat de boot mede door het wieleffect (zie les 2), rondjes draaien; de kans is dan groot dat de bestuurder door zijn eigen boot wordt overvaren;
- **reddingsvesten:** voor elke opvarende een goed passend exemplaar (zie les 1.3.3);
- **een brandblusser** (zie les 1.3.1);
- **vaarbewijs;**
- **registratiebewijs;**
- **naam:** naam van boot aan de buitenzijde, aan beide zijden van de boeg. Niet voor jetski of waterscooter;
- **toeter.**

* Vaarweg is het gehele wateroppervlak van oever tot oever.

VERPLICHTINGEN BESTUURDER

De bestuurder moet 18 jaar of ouder zijn. De bestuurder van een snelle motorboot zal tijdens het varen:

- moeten zitten op de voor hem bestemde zitplaats;
- als dat niet kan en de bestuurder stuurt staand, moet hij zijn reddingsvest dragen, ook bij mooi weer. Dit geldt niet voor snelle kajuitmotorboten met binnenbesturing;
- de motoronderbrekingsvoorziening (of veiligheidskoord, vaak een koord dat verbonden is met de motor, kan ook elektronisch) moeten gebruiken. Dit geldt niet voor snelle kajuitmotorboten met binnenbesturing;
- zich zodanig moeten gedragen dat er geen hinder of gevaar voor andere gebruikers van het vaarwater** wordt veroorzaakt;
- er voor moeten zorgen dat de motor geen onnodige geluidshinder veroorzaakt;
- bij stilliggen de motor niet onnodig lang of zonder redelijk doel in werking houden;
- beschikt de bestuurder niet over een Vaarbewijs dan moet degene die wel over een Vaarbewijs beschikt zo dicht bij de bestuurder zijn dat er zonodig ingegrepen kan worden.



EXTRA VERPLICHTING BIJ WATERSKIËN:

- Op een snelle motorboot die één of meer waterskiërs trekt, moet de bestuurder worden bijgestaan door een mede-opvarende (minimaal 15 jaar oud) die als uitkijk fungeert.

* Vaarwater is het gedeelte van een vaarweg, dat feitelijk door de scheepvaart kan worden gebruikt.

1.2.1 Test jezelf

1. Het is niet toegestaan aan het scheepvaartverkeer deel te nemen met een snelle motorboot als:

- a. De zittende bestuurder geen reddingsvest draagt.
- b. Die niet is voorzien van een registratieteken.
- c. Het motorvermogen boven de 100 kW is.

2. Aan de inrichting van een snelle motorboot worden speciale eisen gesteld. Welke eis hoort daarbij?

De aanwezigheid van:

- a. De motoronderbrekingsknop ('dodemansknop').
- b. Een deugdelijke voorruit.
- c. Het registratiebewijs.

3. Een kajuitmotorboot van 13 meter lengte met binnenbesturing en een maximumsnelheid van 25 kilometer per uur moet zijn uitgerust met:

- a. Een reddingsvest voor iedere opvarende, een brandblusapparaat en een technische voorziening waarmee bij onderbreking van de besturing de middelen tot voortbeweging (nagenoeg) onmiddellijk tot stilstand komen.
- b. Een reddingsvest voor iedere opvarende.
- c. Een reddingsvest voor iedere opvarende en een brandblusapparaat.

4. De bestuurder van een snelle motorboot is met het oog op zijn persoonlijke veiligheid verplicht om:

- a. Als hij alleen met het schip vaart, door middel van een veiligheidslijn en -gordel aan het schip verbonden te zijn, zodat hij niet bij een onverwachte beweging overboord kan vallen.
- b. Een reddingsvest te dragen als hij staand stuurt, uitgezonderd bij het sturen vanuit een gesloten binnenbesturing.
- c. Altijd een reddingsvest te dragen.

5. Wie is in eerste instantie verantwoordelijk voor de naleving van de inrichtingsvoorschriften van een snelle motorboot?

- a. De eigenaar op wiens naam het registratiebewijs staat.
- b. De schipper (niet-eigenaar) die met de snelle motorboot vaart.
- c. De leverancier.

6. De bestuurder van een snelle motorboot die één of meer waterskiërs voortbeweegt, moet:

- a. Per vaartocht een vergunning afhalen op het postkantoor.
- b. Minimaal 15 jaar zijn.
- c. Door een medeopvarende (min. 15 jaar) als uitkijk worden bijgestaan.

7. De algemeen geldende maximumsnelheid waarmee op de Nederlandse vaarwegen met snelle motorboten mag worden gevaren, is:

- a. Onbeperkt, tenzij anders door de bevoegde autoriteit voor het betreffende vaarwater is aangegeven.
- b. 40 kilometer per uur.
- c. 20 kilometer per uur.

8. Aan boord van een schip moet een bijgewerkt exemplaar van het geldige Binnenvaartpolitiereglement aanwezig zijn om op ieder moment geraadpleegd te kunnen worden. Het Binnenvaartpolitiereglement kan geleverd worden in de vorm van een boek en in digitale vorm. In welke vorm moet het reglement aan boord zijn?

- a. Alleen in digitale vorm.
- b. Alleen in boekvorm.
- c. Mag in boekvorm, maar ook in digitale vorm.

9. Moet een zogenaamde jetski uitgerust zijn met een brandblusser?

- a. Ja.
- b. Nee.

10. Moet een speedboot met binnenbesturing uitgerust zijn met een zogenaamde 'dodemansknop'?

- a. Ja.
- b. Nee.

11. Je hebt een snelle motorboot met kajuit. Welke voorzieningen moeten onder andere aan boord aanwezig zijn?

- a. Een deugdelijk brandblusapparaat en voor iedere opvarende een reddingsvest onder handbereik.
- b. Een 'dodemansknop' en voor iedere opvarende een drijfkussen.
- c. Een 'dodemansknop' en voor iedere opvarende een zwemvest.

12. Een snelle motorboot trekt een waterskiër. De bestuurder zit op een voor hem bestemde zitplaats. Wat bepaalt het BPR?

- a. De bestuurder moet een medeopvarende van ten minste 15 jaar oud als uitkijk aanstellen.
- b. De bestuurder moet een reddingsvest dragen.
- c. De uitkijk moet op het voordek zitten.

13. Wat is er bepaald met betrekking tot een registratiebewijs voor een snelle motorboot op het Nederlandse Rijnvaartpolitiereglement-gebied?

- a. In het RPR is een registratiebewijs niet voorgeschreven, het is dus niet nodig.
- b. In het RPR is een registratiebewijs voorgeschreven dat is afgegeven door de Rijnvaartcommissie.
- c. Het registratiebewijs voor een snelle motorboot, zoals vermeld in het BPR, is ook verplicht voor het RPR-gebied.

14. Je wilt voorkomen dat de opvarenden overboord vallen. Welke maatregel geeft daarvoor de beste garantie?

- a. Een reddingsvest dragen, bij voorkeur een van het type dat zich automatisch opblaast wanneer de persoon die het draagt overboord valt.
- b. Een zogenaamde 'voetlijst' (rechtopstaande strip) aan de buitenkant van het dek aanbrengen.
- c. Scepters aan de buitenkant van het dek aanbrengen met een relingdraad op 60 cm boven het dek en daaronder nog een relingdraad op 30 cm hoogte.

15. Hoeveel reddingsvesten moeten aan boord van een snelle motorboot aanwezig zijn?

- a. Eén voor elke opvarende.
- b. Eén voor elke waterskiër.
- c. Eén voor de schipper, die verplicht is het vest te dragen gedurende de vaart.

16. Wat is de verplichte uitrusting voor een jetski?

- a. Wateralmanak, radarreflector, zwemvest.
- b. Reglement BPR, toeter, marifoon, reddingsvest.
- c. Dodemansknop, reddingsvest, brandblusser, vaarbewijs, registratiebewijs, naam, toeter.
- d. Anker, naam, verzekering, reddingsvest.

17. Hans heeft een Vaarbewijs en vaart op een snelle motorboot met Onno (35) en Hugo (14) om te gaan waterskiën. Wie van hen mag er allemaal waterskiën?

- a. Hans en Hugo.
- b. Onno en Hugo.
- c. Alleen Hugo.

18. Heb je een Klein Vaarbewijs nodig als je surft met je e-foil met 25 km/uur?

- a. Ja.
 - b. Nee.
-



1.3.1 Veiligheid, brand

Het doel van de Binnenvaartwet is het bevorderen van de veiligheid van de vaart van schepen op de binnenwateren en van de veiligheid aan boord van die schepen. Aan schepen die onder de Binnenvaartwet vallen (dat zijn met name de grote schepen waarmee beroepsmatig gevaren wordt) worden strenge veiligheidseisen gesteld. Aan kleine schepen, met uitzondering van snelle boten, niet. Toch zijn de gevaren die deze categorie bedreigen niet kleiner. De belangrijkste gevaren zijn brand en verdrinking.

Brandtypes

Voor het ontstaan van een brand moet er gelijktijdig sprake zijn van een brandbare stof, een voldoende hoge ontbrandingstemperatuur en zuurstof.



We onderscheiden vijf types brand, te weten: A-, B-, C-, D-, en F-branden.

- **A-branden** zijn kernbranden in vaste stoffen (papier, hout);
- **B-branden** zijn vloeistofbranden (benzine, olie, spiritus);
- **C-branden** zijn gasbranden (propan, butaan);
- **D-branden** zijn metaalbranden (magnesium, aluminium);
- **F-branden** zijn vet- en/of oliebranden (vlam in de pan).



Enkele blusmiddelen zijn:

- **water:** als blusmiddel alleen geschikt bij A-branden;
- **schuim:** een schuimblusser is bijzonder geschikt voor gebruik aan boord van jachten bij A- en B-branden omdat schuim weinig schade veroorzaakt, ook na gebruik; **Let op dat je in de winter alleen gebruik maakt van een vorst vrije schuimblusser, daar het schuim anders bevriest.**
- **poeder:** geschikt bij A-, B- en C-branden.

Het nadeel van een poederblusser is dat die na gebruik schade kan aanrichten aan elektrische apparatuur en metalen. Een oliebrand mag je nooit blussen met water. De brandende olie gaat drijven op het water en verspreidt zich dan over de hele boot.

BLUS/BRANDDEKEN

Is alleen geschikt voor A-branden, met name beginnende branden in de werkplaats, op kantoor of in de keuken. De branddeken is te gebruiken: als iemands kleding vlam vat, computer, beeldschermen en TV's en kleine branden, zoals prullenbak, asbak, barbecue.

De deken moet zo opgevouwen zijn dat deze snel uitgevouwen en gereed voor gebruik moet zijn. Zelf opnieuw goed opvouwen is heel lastig. De brandweer raadt consumenten af branddekens te gebruiken bij vetbranden/vlam in de pan.

EISEN BRANDBLUSSER:

- de brandblusser moet een rijkskeurmerk hebben en dient typegoedgekeurd te zijn;
- de minimumcapaciteit van een handbrandblusser moet 2 kg zijn;
- de brandblusser dient elke 2 jaar gekeurd te worden door een deskundige instantie.

PLAATS BRANDBLUSSER

Als je maar één brandblusser aan boord hebt, plaats je die bij voorkeur op een plaats waar je er van alle kanten gemakkelijk bij kunt, bijvoorbeeld bij de in- en uitgang van de kajuit.

VLAM IN DE PAN

Als de vlam in de pan slaat (B- of F-brand), dek je de pan zo snel mogelijk af met bijvoorbeeld een deksel of vochtige doek.

1.3.1 Test jezelf

1. Je hebt aan boord één brandblusser. Deze plaats je bij voorkeur bij:

- a. Het kooktoestel.
- b. De in- en uitgang van de kajuit.
- c. De slaaphut.

2. Voor het ontstaan van een brand moet er tegelijkertijd sprake zijn van: een brandbare stof, een ontbrandingstemperatuur en als derde:

- a. Zuurstof.
- b. Stikstof.
- c. Kooldioxide.

3. A-branden zijn:

- a. Gasbranden.
- b. Kernbranden in vaste stoffen, zoals hout.
- c. Metaalbranden.
- d. Vloeistofbranden.

4. B-branden zijn:

- a. Kernbranden in vaste stoffen, zoals hout.
- b. Vloeistofbranden.
- c. Metaalbranden.
- d. Gasbranden.

5. C-branden zijn:

- a. Vloeistofbranden (benzine, petroleum enzovoort).
- b. Kernbranden in vaste stoffen, zoals hout.
- c. Gasbranden (propan, butaan enzovoort).
- d. Metaalbranden (magnesium, natrium enzovoort).

6. Water is als blusmiddel alleen geschikt bij:

- a. Type D-branden.
- b. Type A-branden.
- c. Type B-branden.
- d. Type C-branden.

7. Een oliebrand aan boord mag niet met water geblust worden wegens gevaar voor:

- a. Kortsluiting.
- b. Zinken van het schip.
- c. Verspreiding van de brand.

8. De aanbevolen minimumcapaciteit van een handbrandblusser aan boord van een klein schip is:

- a. 2 kilogram.
- b. 6 kilogram.
- c. 1 kilogram.
- d. 10 kilogram.

9. Het nadeel van poederblussers is dat ze:

- a. Schade veroorzaken aan elektrische apparatuur en metalen bij nat worden na het blussen.
- b. Een geringe bluswerking hebben.
- c. Alleen in gesloten ruimtes gebruikt kunnen worden.

10. Welk type brand(en) kan met moderne schuimblussers geblust worden?

- a. Alleen C-branden.
- b. Voornamelijk A- en B-branden.
- c. Alleen A-branden (vaste stoffen).
- d. Alleen D-branden (metalen).

11. Een schuimblusser is bijzonder geschikt voor gebruik aan boord van jachten vanwege:

- a. De geschiktheid voor A- en B-branden en de geringe schade na gebruik.
- b. De verstikkende werking.
- c. De grote koelende werking.

12. Om de hoeveel tijd dien je de diverse brandblusapparaten op hun goede werking na te laten zien door een deskundige?

- a. Elke 5 jaar.
- b. Elk jaar.
- c. Elke 2 jaar.
- d. Elke 3 jaar.

13. Aan boord slaat de vlam in de pan met frituurvet. Hoe blus je dit?

- a. Door de brandende frituurpan snel overboord te gooien.
- b. Met een blusdeken en een schuimblusser.
- c. Met een schuimblusser.
- d. Door de frituurpan af te dekken met een deksel en/of een stevige vochtige doek.

14. Wat zijn de belangrijkste vermeldingen op een blusapparaat waarop bij aanschaf gelet dient te worden?

- a. De naam van de importeur en/of fabrikant.
- b. Een rijkskeurmerk en typegoedkeuring.
- c. Het gewicht van de drukhouder.

15. Kun je een dieselbrand blussen met een schuimblusser?

- a. Ja.
- b. Nee.

16. Kun je een dieselbrand blussen met een poederblusser?

- a. Ja.
- b. Nee.

17. Waar moet je speciaal op letten bij schuimblussers?

- a. Dat je schuimblussers niet kunt gebruiken in afgesloten ruimtes.
- b. Dat je schuimblussers niet in de zon kunt laten drogen.
- c. Dat je schuimblussers niet kunt gebruiken in de winter, kan bevriezen.
- d. Dat je schuimblussers op de koele plek moet ophangen.